

Předkládaná disertační práce se zabývá katolickou písňovou propagandou raného novověku (16. – 18. století). Pramennou bází představují německo-jazyčné prameny hymnické a hymnografické povahy z Českých zemí, což se v tomto období týká nejen Čech a Moravy, ale i Lužice (především v 16. století) a Slezska. Cílem této práce je zachycení základních metodických přístupů konfesijní indoktrinace obyvatelstva prostřednictvím kancionálových a duchovních písní a zdokumentování jejich role během rekatolizace Českých zemí. Písňovou propagandu je ovšem třeba vnímat jako komplexní jev v kontextu nábožensko-politické situace, dobové literatury a a konkrétních rekatolizačních opatření.

Důležitou součástí této práce je nastínění kontextu bohemikální německo-jazyčné hymnografie, který dosud nebyl v ucelené formě zpracován. Těžiště této literárněhistorické části leží na vývoji katolické kancionálové tvorby s časovým přesahem až do 20. století.

Hlavní pozornost je v této disertaci věnována odhalení základních metod raně novověké písňové propagandy konfesijního charakteru. Za metodu konfesijní propagandy je považován princip komunikačního přístupu při tvorbě a aplikaci hymnických a hymnografických produktů. Na základě probádaného materiálu byly stanoveny tyto metody:

1. Metoda opakování (repetitive Methode): Tato metoda je postavena na doslovné reprodukci základních morálních zásad (Desatero), křesťanských textů (Otčenáš, Krédo, Zdravas) či katolických dogmat (učení o ospravedlnění, zpovědi či svatém přijímání) písňovou formou. Metoda opakování byla uplatňována především při náboženské výuce dětí a mládeže.

2. Metoda příkladu (exemplarische Methode): Principem této metody je tzv. imitatio – napodobování. Písně, které jsou vytvořeny podle tohoto principu, předvádějí věřícím následováníhodné vzory chování a myšlení. V těchto písních (většinou se jedná o písně o svatých) se střetávají dvě raně novověké životní filozofie, a sice křesťanský stoicismus prosazující zdrženlivost, sebeovládání a pasivní odpor vůči protivenství na straně jedné, a jezuity propagovaný aktivismus projevující se angažovaností každého jednotlivce za věc katolicismu na straně druhé.